

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

Аннотация к дипломной работе

ТАКСОНОМИЧЕСКИЙ СОСТАВ И РАЗМЕРНО-ВОЗРАСТНАЯ
СТРУКТУРА БРЮХОНОГИХ МОЛЛЮСКОВ В ОЗЕРАХ НАРОЧЬ И
БАТОРИНО

БЕЛЬКО

Александра Владимировна

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент А. А. Жукова

Минск, 2019

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 51 с., 10 рис., 12 табл., 25 источников.

ОЗЕРА НАРОЧЬ И БАТОРИНО, БРЮХОНОГИЕ МОЛЛЮСКИ, МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ, РАЗМЕРНО-ВОЗРАСТНАЯ СТРУКТУРА.

Объект исследования: брюхоногие моллюски в озерах Нарочь и Баторино.

Цель работы: оценка таксономического состава и пространственное распределение брюхоногих моллюсков в озерах Нарочь и Баторино.

Методы исследования: стандартные полевые и лабораторные гидробиологические методы.

Исследования проводились летом 2016-2018 гг. на озере Нарочь и летом 2018 г. на озере Баторино. За период исследований было обработано 75 проб, отобранных в июле 2016, 2017 и 2018 годов. Всего было проанализировано 1827 моллюсков.

В ходе исследования получены данные о видовом составе и численности брюхоногих моллюсков на озерах Нарочь и Баторино. Определены линейные размеры (длина, ширина, высота) раковин и размерно-возрастная структура брюхоногих моллюсков в 2016-2018 гг. Также был проведён сравнительный анализ данных, полученных за три года исследований.

Результаты исследования показали, что на станциях отбора проб было обнаружено 10 видов гастропод. Доминирующим оказался вид *Bithynia tentaculata*, вклад этого вида в составе брюхоногих моллюсков по численности на озере Нарочь составил 79%, на озере Баторино – 91%. В каждом году регистрировалось присутствие 4 видов: *Bithynia tentaculata*, *Viviparus contectus*, *Planorbarius corneus*, *Lymnaea stagnalis*. Средняя высота особей вида *Bithynia tentaculata* оставалась практически неизменной в период с 2016 по 2018 гг.: 7,4 мм, 7,4 мм, 7,7 мм соответственно, то есть на протяжении трёх лет средний возраст популяции сохранялся на одном уровне – около 1,5 лет. Для трёх остальных видов в 2017 году отмечено преобладание более молодых особей в общей выборке относительно предыдущего года. Закономерным выглядит и то, что в 2018 году отмечается увеличение морфологических показателей у данных видов, так как подросло прошлогоднее молодое поколение.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 51 с., 10 мал., 12 табл., 25 крыніц.

АЗЁРЫ НАРАЧ І БАТОРЫНА, БРУХАНОГІЯ МАЛЮСКІ,
МАРФАЛАГІЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ, ПАМЕРНА-УЗРОСТАВАЯ
СТРУКТУРА.

Аб'ект даследавання: бруханогія малюскі ў азёрах Нарач і Баторына.

Мэта працы: ацэнка таксанамічнага складу і прасторавае размеркаванне бруханогіх малюскаў у азёрах Нарач і Баторына.

Метады даследавання: стандартныя палявыя і лабараторныя гідрабіялагічныя метады.

Даследаванні праводзілі летам 2016-2018 гг. на возеры Нарач і летам 2018 на возеры Баторына. За перыяд даследаванняў было апрацавана 75 пробаў, адабраных у ліпені 2016, 2017 і 2018 гадоў. Усяго было прааналізавана 1827 малюскаў.

У ходзе працы былі атрыманы дадзеныя аб таксанамічным складзе і колькасці бруханогіх малюскаў на азёрах Нарач і Баторына. Былі вызначаны лінейныя памеры (даўжыня, шырыня, вышыня) ракавін і памерна-узроставая структура бруханогіх малюскаў у 2016-2018 гг. Таксама быў праведзены параўнальны аналіз дадзеных, атрыманых за тры гады даследаванняў.

Вынікі даследавання паказалі, што на станцыях адбору пробаў было выяўлена 10 відаў гастрапод. Дамінуючым апынуўся від *Vithynia tentaculata*, унёсак гэтага віду ў складзе бруханогіх малюскаў па колькасці на возеры Нарач склаў 79%, на возеры Баторына – 91%. У кожным годзе рэгістравалася прысутнасць 4 відаў: *Vithynia tentaculata*, *Viviparus contectus*, *Planorbarius corneus*, *Lymnaea stagnalis*. Сярэдняя вышыня асобін віду *Vithynia tentaculata* заставалася практычна нязменнай у перыяд з 2016 па 2018 гг.: 7,4 мм, 7,4 мм, 7,7 мм адпаведна, гэта значыць на працягу трох гадоў сярэдні ўзрост папуляцыі захоўваўся на адным узроўні каля 1,5 года. Для трох астатніх відаў у 2017 годзе характэрна перавага больш маладых асобін у агульнай выбарцы адносна папярэдняга года. Заканамерным выглядае і тое, што ў 2018 годзе адзначаецца павелічэнне марфалагічных паказчыкаў у дадзеных відаў, так як падрасло леташняе маладое пакаленне.

ABSTRACT

Diploma work 51 p., 10 fig., 12 tables, 25 sources.

LAKES NAROCH AND BATORINO, GASTROPODS, MORPHOLOGICAL PARAMETERS, DIMENSIONAL-AGE STRUCTURE.

Object of research: gastropods in Naroch and Batorino lakes.

Objective: to estimate the taxonomic composition and spatial distribution of gastropods in the lakes Naroch and Batorino.

Methods: standard field and laboratory hydrobiological methods.

Research was conducted in the summer period of 2016-2018 in Lake Naroch and in the summer of 2018 in Lake Batorino. During the research period, 75 samples, taken in July 2016, 2017 and 2018 were processed. In total 1827 mollusks were analyzed.

During the research period the data about the species composition and number of gastropods in the lakes Naroch and Batorino were obtained. The linear measurements (length, width, height) of the shells and the dimensional-age structure of gastropods in 2016-2018 were determined. A comparative analysis of data obtained from three years of research was also conducted.

The results of the research showed that 10 species of gastropods were detected at the sampling stations. The dominant species was *Bithynia tentaculata*, the contribution of this species to the gastropods composition to the total number collected in Lake Naroch was 79%, in Lake Batorino – 91%. In each year the presence of 4 species was recorded: *Bithynia tentaculata*, *Viviparus contectus*, *Planorbarius corneus*, *Lymnaea stagnalis*. The average height of individuals of the *Bithynia tentaculata* species remained almost unchanged from 2016 to 2018: 7.4 mm, 7.4 mm, 7.7 mm, respectively, that is, for three years the average age of the population kept at the same level close to 1.5 year. The three other species in 2017 were characterized by the predominance of younger individuals in the total sample relative to the previous year. It looks natural that in 2018 there is an increase in the morphological parameters of these species, as the younger generation of last year grew up.